

Reklamationer.

Företrädesvis för medlemmarna i

Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation

Ingvar Larsson, Box 1133, 141 23 HUDDINGE - Tel 08/99 15 00, fax 99 36 21

REKLAMATIONER

har drabbat Postverket under alla dess verksamhetsår, och i dessa har framförts klagomål och krav från avsändare eller adressat, beträffande oriktigheter i försändelsers framkomst. Från början endast vad gällde brev och paket, efter år 1866 även postanvisningar och postförskott. Reklamationerna kan delas in i:

- Saknade försändelser. - Försändelser med saknat innehåll. - Skadade försändelser.
- Försenade försändelser.

Postens noggranna arbete med reklamationer dokumenteras här i tre naturliga skeden:

- a) Tiden fram till 1866, b) 1867-1899 då blanketter infördes, c) 1900 och därefter.

Eder Ingvar L.

Reklamation av förkommet 1 kg. smör, som avlämnats till postbefordran 24/4 1919
"Inslagit i vanligt papper". Efter 2 månader hade paketet ännu inte kommit till rätta.

INNEHÅLL

Tiden fram till år 1866

Postmästarnas ansvar för värdebrev i äldre tid	3
Åtvarningar till postförarna med hot om straff, 1746	4
Assuransavgift införs 1849	6
Assuransavgifterna går till ersättning vid röveri	7
Diligensernas post skyddas av postiljonerna	8
Reklamation måste avlämnas skriftligt	9

1867-1899, blanketter införes

Införandet av reklamationslängder	10
Kongl. Generalpoststyrelsens Reklamationsbyrå öppnas	11
Den första tryckta reklamationsblanketten 1868	12
Blankett n:r 8, 1870	15
Blankett n:r 12, 1880	18
Blankett n:r 13, 1880	21

År 1900 och därefter

Blankett n:r 329 under åren 1900-1956 med skiftande reklamationsavgifter	22 - 29
Blankett n:r 112, anmälan om utebliven försändelse	30
Blankett n:r 155 och 404, protokoll rörande ankommet skadat paket	33 - 35
Utrikes reklamation. Ur postreglementet 1878	36 - 37
Blankett n:r 46 a, b, c, 1892-1898, tvåspråkig	38 - 41
Blankett n:r 137, 39, 228, rörande reklamation av postanvisning	42 - 44
Tidningsreklamationer "Förfarande ifall tidning uteblifvit"	45
Blanketter rörande tidningsreklamationer	46 - 48

Postmästarnas ansvar för värdebrevet i äldre tid.

Brev med påskriften "*Recommenderas*" som sändes med posterna de första 136 åren (1636-1772), innefattade inte någon ersättningsskyldighet för postverket vid förlust av innehållet, som i många fall bestod av "Penningar, Juveler eller andre kåstbare saker, hwilka blifwa offta av otrogne Händer borttagne".

År 1692 förbjöd postdirektören penningsändning i brev helt, då "Påsterna därigenom blefwe osäkre, när Människor weta sig sådana saker uti Påst-Paqueterna finna..."

Om postmästaren ändå tog emot ett sådant brev "wetandes och utan att påminna om förbudet, och det går förlorat, så skal Påst Mästaren utan motsäijelse det betala".

Meningen med denna förordning 1692 torde ha varit att visa på nödvändigheten av att brevägaren uppvisade brevets innehåll.-Om det innehöll pengar kunde postmästaren erbjuda sin rekommendation av brevet.

I en förordning 1704 står: "Om penningebrevens richtige befordran kan envar vara säker, när han allenast på detsamma tecknar ordet "*Recommenderas*". Den "billiga veder-gällning" som postmästarna tog ut för rekbrevet, 1 öre silvermynt, avsåg endast det mer-arbete och en "omsorgsfull vård", förtecknande på kartan och kvittens vid utlämnandet.

Se vidare utförlig text "Om penningebrefs richtige befordran" i Sällskaps Post nr 1.

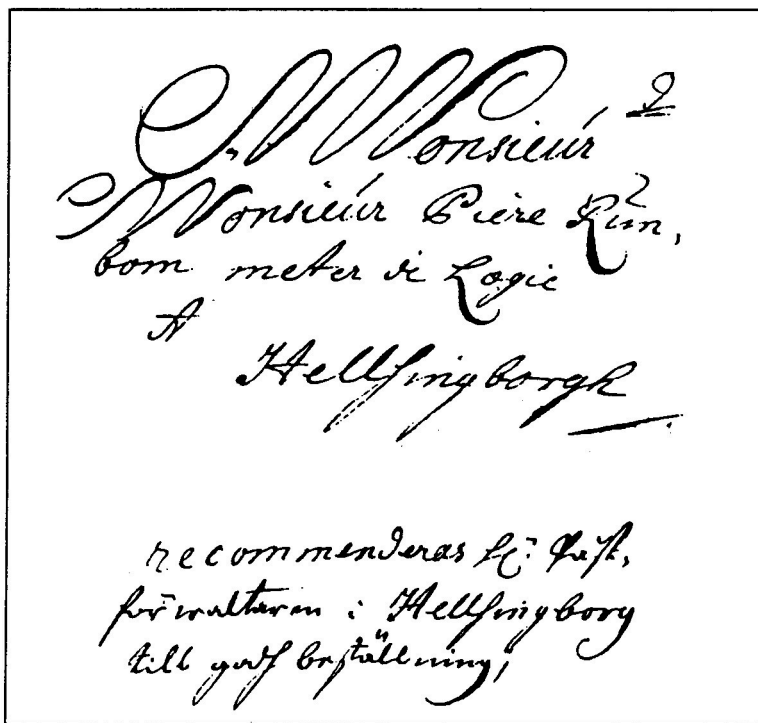

Bild 2. Penningbrev sänt från Lindhof den 22 maj 1699 med anteckning på baksidan: "*recommenderas till Herr Påst-förvaltaren i Hellsingborg till godh beställning*"

Åtvarningar till postförarna med hot om straff.

Redan i General Riksens Special Förordning av den 19 juli 1645; om brev som försändas med Posten, finns en detaljerad beskrivning "til angelägenheten af Påstens jemna och riktiga gång", där hot om böter och fängelse på vatten och bröd, framförs till den postbonde som inte följer sina åtaganden i "theres afgifne Reverser och Beställnings Bref".

För att inge respekt och kräva absolut efterlevnad av givna order, måste postverkets ledning hela tiden höja bot- och straffgränsen, och i en "ÅTWARNING til Post Förarna i Swerige och Finland den 30 dec. 1763" kan läsas bl.a.:

Å t w a r n i n g Til Påst: Förarne i Swerige och Finland.

"I anseende til then senfärdighet hwarmed Posten nu någon tid blifwit förde, blifwa Post Förarne härmed alwarligen åtwarnade at i alla mål noga fullgiöra then skyldighet en hwar af dem wid Postföringen åligger, så kärt dem hwara må, at undgå thet straff som Förordningarne i ty må stadga, at Posten efter then föreskrefne Tideräkning bör fortskyndas, samt at them som häremot förbryter, skal straffas med en Månads fängelse wid watn och bröd eller ock plikta med en Daler Silfwermynt för hwarje försummad timma, enär then skyldige kan igenfinnas, men i annat fall Post Förarne samfält wara för plikten ansvarige".

I kungörelser från Kongl. Öfwer Post Directeurs Embetet åren 1801 och 1830 står: "Den Postillon eller Postförare som förstör eller borttappar sitt medhafde Postpass, skall böta tre Riksdaler Sexton skilling Banco, och den åter som förgäter (glömmar) Postpaket, antingen från sig wid afslutad resa, till behörig person aflemna, eller till den som posten framfört, affordras En Riksdaler Trettio två skillingar samma mynt".

Ertappad tjuv kunde mista livet.

I en kunglig förordning från 5/5 1746 klargöres tydligt att den simplaste handlingen är:

"Stölder utur Bref, helst när Ägaren, Brefwet från sig gifwit och icke är i stånd at wårda den Ägendom som däruti kan wara förwarad, utan densamma då står under allmän säkerhet, hwilken på det högsta fredas bör.

Wi hafwe härmed welat stadga och förordna, at den som olofligen bryter up andras Bref och derutur tager Penningar, Sedlar eller annat af penningewärde, mycket eller litet, bör exemplariter och androm till warnagel, straffas. Den som således stöld begår, skal utan alt skonsmål, dödsstraffet genomgå och warda hängd".

Assuransavgift införs 1849.

Beloppet för ersättning av förkomna rekbrev ökade drastiskt under perioden 1839-47. Till följd av flera stora poströverier dessa år utbetalades av postmedel över 40.000 rdr Banco. Vid avsändandet av *slutet* rekommenderat brev betalades endast rekavgift förutom vanligt brevporto. Vid rån eller bevisad försummelse från postverkets sida ersattes, om avsändaren avlade ed inför domstol beträffande brevinnehålllets verkliga storlek, ett belopp av högst 100 rdr.

I händelse av förlust av *öppet* rekommenderat brev och där avsändaren yrkade ersättning till högre belopp än hundra rdr, infördes 16/2 1849 en särskild assuransavgift, att betalas vid inlämningen; de första 100 riksdalerna utan tillägg, därefter 1 sk Bco för varje 100 rdr eller del därav, som inneslöt i brevet.

Tilläggsportot höjdes 17/12 1851 för *slutet* rekbrev till 12 sk Bco, och för *öppet* rekbrev till 16 sk Bco.

Efter myntförändringens införande ändrades rekommendationsavgifterna till följande: För vanliga (slutna) rekbrev 35 öre, och för assurerade rekbrev (öppna) 50 öre plus 2 öre per 100 riksdaler riksmünt som inneslöt i brevet.

*Att ett Bref om 4 Lods vigt till Stockholm
och Capital försäkrings Anstalt
med Ett hundra Nittio Riksdaler 28/6 Banco*

är i dag hit inlemnadt och skall under öppen
Recommendation med Posten den 5te afgå, det
varder härmed attesteradt af Kongl. Post-Contoret
i *Westerås* — den 5te juli 1853
S:r R:dr sk. r:st B:co.

Recommendations-avgift . . . 16.
Postporto 20
Assurance-avgift 1

77/4 Bco.

Kongl. Kongl. Brefvet af den 17 Decemb. 1851 är afgifven för ett öppet Rekommenderadt brev, då brevet innehåller ett öppet på bud i brevet är inlemnadt, hvarskild till 16 sk Bco, betalande till Rekommenderadt brev vara inlemnadt inom den i Tactica bestämda tid.

Utdrag af K. Maj:ts Nådiga Förordning den 16 Febr. 1849, angående hvad i afseende å rekommenderade Brefs afsändande med Posterna bör iakttagas.

§ 2. Recommendation kan ske antingen *sluten*, då upprästande af breffets innehåll icke erfordras och hvarvid ansvarighet för Post-Verket ej äger rum till högre belopp än Ett Hundrade Riksdaler Banco, eller ock *öppet*, i hvilket sednare fall det tillåter afsändaren att öfver breffets innehåll uppräta sådan förteckning, som uti nästföljande § förskrifves, samt att uppräta de till afseendning ämnade penningar m. m. för Postförvaltaren, hvilken, till beloppet jemför desamma med nämnde förteckning och därneder, i breffafemmarens närvaro, uti breffet inlägger, hvarefter detta med breffafemmarens eller dess ombuds, eller, i saknad deraf, med Postförvaltarens sigill försiglas. — — —

Bild 5. Kvitto för öppet rekommenderat brev, tryckt c:a 1850. Den stående texten är utdrag ur det Kongl Brefvet 17/2 1851, där det förutom rekavgiften 16 sk Bco, talas för första gången om en assuransavgift; 1 sk Bco för varje påbörjat hundratal riksdaler, förutom det första.

Avgiften 1 skilling ses utskriven på denna blankett där avsänt belopp är 119 Rdr. 28 Sk. Porto från Westerås till Stockholm för 4 lods vikt, var vid denna tid $4 \times 5 = 20$ skilling.

Assuransavgifterna gick till höjda löner och ersättning vid poströveri.

Den sammanlagda inkomst postverket, utöver brevportot, tillgodoräknat sig för penningförsändning i rekommenderade brev under perioden 1850-1864 var i

assuransavgifter i riksdaler	787,200
och rekommendationsavgifter	2.326,110
eller för vart av de 15 åren i medeltal	207,554

hvilken inkomst är afsedd dels till bestridande af kostnaden för den större tjenstemannapersonal eller de ökade anslag till skrivarebiträden och expenser, som vid en del postanstalter kunna erfordras för den besvärligare och mera tidsödande behandlingen af de rekommenderade breffven, dels ock till utbetalande af ersättning för penningar eller värdepapper, som under det breffven varit i Postverkets vård, antingen till följd af poströfveri eller af annan orsak, gått förlorade.

Nedanstående tabell upptager i runda tal för åren 1850—1864 så väl de utgifna ersättnings-summorna som äfven beloppet af de medel, som, tillgripna eller förkomna och af Postverket ersatta, sedermera blifvit till postkassan återställda, utgörande

	Utbetalad ersättning.	Återbetalade medel.
för år 1850..... rdr	1,600	—
» » 1851..... »	98,800	68,280
» » 1852..... »	5,680	590
» » 1853..... »	8,670	1,110
» » 1854..... »	103,310	95,400
» » 1855..... »	27,000	4,420
» » 1856..... »	1,180	500
» » 1857..... »	10,520	2,030
» » 1858..... »	234,760	157,400
» » 1859..... »	16,340	2,670
» » 1860..... »	6,540	5,960
» » 1861..... »	490	800
» » 1862..... »	9,810	7,540
» » 1863..... »	9,510	1,670
» » 1864..... »	4,020	8,510
Tillsamman rdr	538,230	356,880

Postverkets förlust till följd af utbetalad ersättning för förkomne eller tillgripna medel, försända under rekommendation, uppgår sålunda för ifrågavarande tiderymd till rdr 181,350, eller i medeltal för hvar år något mer än 12,000 rdr.

På grund af hvad i assuransavgifter influtit, kan nämligen antagas att under åren 1850—1864 blifvit under *öppen* rekommendation befordrade omkring rmt rdr 3,936,000,000,

Bild 6. Sida 53 i "Bidrag till Sveriges officiella statistik år 1864" visar att de influtna assuransavgifterna användes till nyanställning, löneökningar och för att täcka postverkets förlust av ersättning för tillgripna eller förkomna postmedel under femtonårsperioden 1850-1864.

Det totala assuransbeloppet under denna tid var hela 3,936,000.000 Riksdaler.

Diligensernas post skyddades av postiljoner mot överfall.

Som skydd mot överfall på posterna åtföljdes de redan år 1685 av postiljoner. Till en början mer för att skynda på postbönderna så att tidtabellerna kunde hållas, senare som ökad säkerhet för posten som innehöll alltmer pengar.

21/12 1839 förordnades i kungligt brev att postiljon, som i allmänhet dittills varit försedd med sabel, skulle beväpnas med 2 pistoler; att användas "der skeende anfall mot postiljon eller de honom anförtrödda postväskor, göra sådant försvar oundgängligen nödigt".

Många förlustbringande poströverier i mitten av 1840-talet gjorde att man 1845 började innesluta postförsändelserna i stora träkoffertar beslagna med järnbleck.

Det allt mer utvidgade diligensnätet gav dock det bästa skyddet för de värdefulla brevtransporterna, och enligt rapporter till Generalpoststyrelsen gjordes under perioden 1860-1865 inte ett enda försök att röva diligensposten.

Vanligast gick diligenserna 1-2 ggr i veckan med 1-2 hästar förspända, allt efter lastens tyngd. Linjen Finnerödja-Karlstad 10,4 mil gick t.ex. med 3 hästar 7 gånger i veckan med 4 postiljoner anställda, och linjen Alfwesta-Wäxiö 2 mil, 14 gånger i veckan med 2 hästar och 2 alternerande uniformsklädda postiljoner.

För att få allmänheten att avstå från att sända pengar i vanliga brev infördes 1866 postanvisningar och postförskott i posthanteringen. Portot sattes så lågt som 20 öre för belopp upp till 50 kronor. Samtidigt sänktes rekportot från 35 öre till 24 öre.

Korrespondenter uppmanas

att alltid å breffven utsätta fullständiga och tydliga adresser (i fråga om bref till stad, om möjligt, gata och husnummer), såvida ej bref bör af adressaten själf eller demes bud uttagas, då derå tecknas ordet **•Af hemtas•**;

att aldrig med posterna försända penningar — huru ringa beloppet än må vara — annat än i rekommenderade bref eller med postanvisning. (Der ej sådant iakttagits, erhålles, i händelse af förlust, icke någon ersättning af Postverket.)

Bild 7. De många förkomna penningbreven blev besvärande för postverket, och gång på gång uppmanas postmästarna att propagera för postanvisningars användande. Ett sådant cirkulär av den 27/11 1868 avslutas: *"Slutligen bifogas ock exemplar af ett mindre, tryckt anslag rörande detta ämne, af hvilket anslag exemplar alltid skola finnas anslagna å lämpligt ställe i förstugan till hvar postanstalt samt å alla de allmänna platser hvarst Postverkets breflådar finnas utsatta"*. Anslagets storlek var 175 x 220 mm.

Kongl. General Poststyrelsen!

De jag genom Poststyrelsen - Eftersom hafvet utdröget
att af mig de af förtidiga församlingens utdragen
och staden rekommendation att inlämnade bref
till C. T. Björkelund skrivna som förkommit genom
förtidiga posten, som skedd mellan Mora Poststaden
och Gagnefs Poststaden den 27de januari 1866. Jag
jag har underrättat för utdragen af de
150 Rdr för hvilka postverket utdragen, såsom samt
och till den nämnda församlingens till den
Kongl. Poststyrelsen afseendes för att af mig mottaget
och gittes och för jag till Poststyrelsen af min
offerta hafva skrivit afseendes rekommendation
konstigt, för förtidiga i d. hafvet inlämnade till
församlingens utdragen som utdragen
förtidiga Tingslags Hjärtad rätt för ifråga af mig
afseendes i d. i d. förskrifva haf inlämnade
150 Rdr Rmt

Eftersom den 6 April 1866

Joh. Olsson
församlingens
Poststyrelsen i Stockholm

den 19/6 66 afsändt

R. 144 Rmt som full likvid

Bild 8. Reklamation av förkomna brev, adresserades till Kongl. Gen. Poststyrelsen och innehöll förutom beskrivning av det förkomna, även de krav som ställdes på återbetalning. Ovan ses (i folio) en handskriven reklamation till ett slutet rekbrev, som stals vid rånet mot posten som skedde mellan Mora och Gagnef 27/3 1866. "Bifogas Domstols utdraget från Elfdals Tingslags Hjärtad rätt öfver af mig afseendes i d. i d. förskrifva haf inlämnade 150 Rdr Rmt." Tillskrivet nedtill: "Den 19/6 66 afsändt Rdr 144 rmt såsom full likvid".

Perioden 1867-1899, blanketter införes.

Beträffande införandet av reklamationslängder.

Till samtliga Postförvaltare i riket, angående införandet i s.k. reklamationslängder av uppgifter om förkomna försändelser. Ur Postdirektörens cirkulär 9/12 1867:

Under sednare tiden har oftare än tillförne blifvit hos Kongl. Gen. Postst. anmaldt, att till postbefordran aflemnade orekommenderade bref, i synnerhet sådane som innehållit penningar eller saker av penningvärde, icke kommit adressaterna till-handa.

De med anledning häraf anställda undersökningar hafva bland annat ledt derhän, att en del af de förkomna försändelserna blifvit anträffade hos en postbetjent, hvilken också blifvit i häkte inmanad för undegående af behörig ransakning. Om en del andra förlorade bref saknas ännu närmare underrättelser.

Postverkets eget intresse kräfver i högsta grad att, om förtroendet till Verket, dess tjenstemän och betjening icke skall rubbas, ingen lämplig åtgärd undelåtes, som med skäl kan anses bidra till att upptäcka de orsaker, hvilka vålla att försändelse, som blifvit till postbefordran aflemnad, icke behörigen kommit adressaten till handa.

Kongl. Gen. Postst. har funnit skäligt förordna att, då å postanstalt göres anmälan om att postförsändelse icke behörigen framkommit, skall anteckning uti en särskild *reklamationslängd* derom införas, med angifvande af afgångs- och adressort, dag då försändelsen uppgifves hafva blifvit till postbefordran inlämnad, adressatens namn, med hvad mera till vinnande af upplysning i saken kan anses nödigt.

Cirkulär 31/8 1868:

Sedan Kongl. Gen. Postst. denna dag förordnat särskild person vid Kongl Styrelsens statistiska kontor att till vidare bestrida de göromål, hvartrill de anbefallda uppgifterna å reklamerade brev kunna gifva anledning.

Cirkulär 27/11 1868:

För ernående af det med dessa reklamationslängder afsedda mål är emedlertid nödvändigt, att antingen å postanstalten eller direkt hos Generalpoststyrelsen skriftligen anmälas de anledningar till klagomål, som i omförmälda afseende kunna förekomma, samt att dessa anmälanden, hvilka bör vara med klagandes namn undertecknade, åtföljas af fullständiga och noggranna uppgifter.

För att underlätta dylika skriftliga reklamations behöriga afgifvande, komma också dertill **lämpliga blanketter** (sida 12-13-14) att å postanstalterna korresponder tillhandahållas, i den mon nödigt antal af dessa blanketter hunnit tryckas och till orterna affärdas. Särskilt fästes uppmärksamheten derå, att i Stocckholm samtliga brefbärare äro utmärkta genom ett å brefväskan anbragt nummer, hvilket bör uppgifvas då anmälan göres, om någon af viss brefbärare begången förseelse upptäckes.

Kongl. Generalpoststyrelsens reklimationsbyrå öppnas.

Cirkulär 31/1 1870:

Sedan handläggningen af reklimationsärenden icke vidare tillhör Kongl. Generalpoststyrelsens statistiska kontor, utan numera besörjes af en särskild byrå,

varder, med ändring i vissa delar af föreskrifterna i cirkulärskrifvelsen 31/8 1868 härigenom förordnad, att till berörda Kongl. Generalpoststyrelsens reklimationsbyrå böra hädanefter från postanstalterna insändas de anbefalda utdragen ur reklimationslängderna, äfvensom dit adresseras skrivelser och andra meddelanden rörande förkomna bref, därest icke tilläfventyrs för någon gång ämnet är af den beskaffenhet eller större vigt, att densamma bör hos Kongl. Generalpoststyrelsen direkt anmälas.

Bref till **reklimationsbyrån** behöfva icke utmärkas med någon innehållet angifvande påteckning ("Reklimationsärende").

I och med öppnandet av den nya reklimationsbyrån befriades alla postanstalter 2/5 1870 från den besvärande uppgiften att föra reklamlängder med sina månatliga rapporter. Reklimationsbyrån övertog därefter dessa och andra uppgifter såsom behandlingen av outlösta lösenbrev paket och postanvisningar, återtagande av försändelser mm. Den största arbetsbördan för den nystartade byrån krävde dock de **Obeställbara försändelserna**. Särskilda av Generalpoststyrelsen förordnade tjänstemän öppnade i vittnens närvaro omhändertagna brev och paket. Om avsändare eller mottagare kunde spåras, sändes försändelserna vidare som rek. Övriga försändelser vilka innehöll pengar, andra saker av värde, handlingar mm. blev kungjorda i de allmänna tidningarna, och utlämnades till avsändare eller adressat om någon anmälde sig.

Hade ingen inom 10 år efter kungörelse i tidning, uthämtat försändelse, blev innehållet utbjudet till försäljning på offentlig auktion. Influtna medel, gångbara mynt och omakulerade frimärken ingick till postkassan.

600.	Winberg, C., arbetarkarl.....	Stockholm	24 febr. 1868	3	00	
601.	Wolter, W. C.	Sundsvall.....	21 april 1870	—	—	Ett qvitto.
602.	Wulff, H., jungfru	Göteborg	6 juni 1871	1	00	
603.	Åberg, Nils Gustaf, arbetarkarl	Öregrund.....	21 dec. 1867	5	00	
604.	Åbjörnsson, W.....	Himmelstalund		—	—	Två böcker.
605.	Åhlström, B., sjökaptän	Skellefteå.....	31 okt. 1867	—	—	2 qvitton.
606.	Åsell, Anna, mamsell.....	Södertelje	9 dec. 1870	1	00	
607.	Åström, Christ. Magdalena.....	Söderhamn	8 mars 1868	2	00	
608.	Öhqvist, pastor	Göteborg		—	—	En klysopomp.
609.	Östlund, Catarina, jungfru	Gefle	10 aug. 1871	1	00	
610.				—	—	Officerssnören
611.				—	—	24 halsdukar.
612.			20 sept. 1870	—	36	
613.			3 dec. 1866	—	—	1 speciedaler.

Bild 9. Här ses sista delen av den lista med 613 obeställbara försändelser som öppnats av Reklimationsbyrån och kungjorts i postala cirkulär och allmänna tidningar fram till 1872. Kolumnerna visar mottagarnas namn, titel, adressort, avsändningsdatum och innehåll av pengar eller annat av värde. Nr 610-613 visar sådant som fallit ur dåligt tillslutna försändelser. Obeställbara brev utan innehåll och värdelösa paket brändes efter 10 års förvaring.

Ink den 18 mars 1876 69170

Reklamation.

1 d. skufs. den 6. 1876
1 d. 1876

Ett bref, hvars fullständiga adress var: *Anders Anders*

Don. O. Svanberg

har icke kommit adressaten tillhanda.

För att underlätta undersökningen härnäm, torde af reklamanten här nedan tecknas svar å
följande frågor?

Var porto erlagt af afsändaren?

Och, i sådant fall, hade det samma
blifvit afgjort kontant?

eller med frimärke?

Var brefvet rekommenderadt eller ej?

I sådant fall, var det möjligen registreradt
eller icke?

Innehöll brefvet penningar eller andra värde-
saker?

Om penningar deri funnos, hvar till uppgick
beloppet?

Var brefvet enkelt (vågande ej fullt 4 ort)?

Eller var det tyngre, och hvar till uppgick då

1876/01688

21. Mars 76

Bild 10. Första tryckta reklamlationsblanketten i format 240 x 360 mm. som det talas om i cirkuläret 27/11 1868. Här visas framsidans övre del som skulle fyllas i af reklamanten

Särskildt i händelse reklamanten är afsändare:

När — med angifvande af dag och timme
afskrifvades brefvet till postchefordren?

den 13/1

Inlämnades det direkte å postanstalt, och
i sådant fall å hvilken?

Märsta

Eller insändes det i lönväska; och, i det
fallet, å hvilken postanstalt öppnas väskan, och
hvem tillhör den?

Eller, slutligen, nedlades brefvet i brefsåda?

Om brefsåda begagnades,
var det en fast låda?

eller en sådan, som åtföljer diligenser och
andra poster?

I förra fallet: hvar fanas lådan anbragt?

I sednare fallet: hvilken var den post-
anstalt, som posten först skolat hinna ef-
ter brefvets nedläggande i brefsådan?

Åf hvem aflemnades eller nedlades brefvet
(vare sig detta skedde å postanstalt, i lönväska
eller i brefsåda)?

*Anna Andersson
Kalmarsand, Störby gård
Kalmarsand*

Mr. J. O. L.
*E. B. Andersson, Störby gård
Kalmarsand / Kollan*

Bild 11. Framsidans nedre del som skulle fyllas i "Särskilt i händelse reklamanten är afsändare" som här var Anna Andersson, Kalmarsand, Märsta, Bålsta.

Särskildt i händelse reklamanten är adressat:

Hvarifrån hade brevet skolat afgå?

När och af hvem uppgifves det hafva blifvit afsändt?

Varda bref till adressaten gemenligen a hemtade a postanstalten?

I sådant fall:

Af hvem besörjes vanligen afhämtningen?

Är anledning antaga att, den dag brevet bort ankomma, undantagsvis annan person användts att efterhöra breffen? ...

Är möjligen aftal med postanstalten träffadt om särskild a. k. anläggning?

Eller tillställas de adressaten genom Postverkets brefbärare?

I det fallet:

Af hvem mottagas vanligen breffen i adressatens bostad?

Är anledning antaga att, den dag brevet bort ankomma, hinder mött för dess mottagande af den eller de personer, som vanligen dermed taga befattning?

Är aftal träffadt om brefbärareafgiftens utgörande medvetet visat belopp för år eller kvartal?

Eller betalas den för hvarv bref särskildt?

Varda möjligen breffen från adressortens postanstalt till adressaten utsända i lösväska?

och hvem tillhör i sådant fall väskan?

eller sändas, på grund af aftal, desamma lösa med postförare eller postiljon?

Reklamantens
underskrift
och fullständiga adress.

Bild 12. *Baksidan* av den första onummerade reklamationsblanketten från 1868, som skulle fyllas i "Särskildt i händelse reklamanten är adressat". Format 240 x 360 mm.

Ink: d. 24/6. 1875
705

I händelse skrift-
lig reklamation blif-
vit gjord, bör den-
 samma med denna
ansökan till rekla-
mationsbyråns inläm-
nas.

Af L. J. Pihlman,
hvars adress är Friska,

har å härvarande postanstalt blifvit anmaldt, det ett
från Reklamanten

afskädet Rekl. } till C. Schuck
bref
paket
Mora icke kommit sin egare

tillhanda. Försändelsen, som uppgifves hafva blifvit för
postbefordran aflemnad i Friska

direkt i postanstalten
med kassett för
i kassett för } den

21 Oktober 74 kl. —

skall hafva innehållit 14 Kronor

och vägt 1 enka viktmarker samt

var i postanstalten kostadt betald med
än i kassett för betald med
var (Brev- och frimärken, för) } rdr 30 öre.

Till

Kongl. Generalpoststyrelsens Reklamationsbyrå,
Stockholm.

(Blankett n:r 8.)

Postmuseum

Bild 13. 2/5 1870 tillhandahölls av kammarkontoret en andra reklamationsblankett för brev, korsband och paket, med avsevärt förenklat textutförande i format 180 x 240 mm. Den nämndes Blankett n:r 8, och användes till 1880 då nya blanketter kom till. Skriftlig reklamation måste inte nödvändigtvis längre bifogas, utan upplysningar i ärendet kunde postkontor och berörda personer meddela på denna blanketts baksida.

Här intagas alla de upplysningar beträffande ifrågavarande försändelse, som vid den å postanstalten verkställda undersökning vunnits, huruvida densamma verkligen till postanstalten inkommit, med hvilken post den bort afgå eller ankomma, äfvensom, derest försändelsen skolat behandlas å poststation, till eller från hvilken fullständig postanstalt försändelsen bort karteras eller förtecknas.

Jemte anmälan härom får Post ^{Kontoret} meddela att nämnde försändelse karterad och inlagd i ^{ett} paket med adress Måra härfån afveklennad till P. K. & S. N. J. den 21 oktober sistlidet år.

Postexpeditionen i Måra har vid af postkontoret gjord förfrågan, upplyst att ifrågavarande bref ej det anlämndt.

Såväl skriftliga reklamationer som skrifvelser från Måra postexpedition bifogad härjämte. Ströcka Postkontoret den 16 Juni 1875

Postens Förstamå

Bild 14. Baksidan av Bl n:r 8 från 1870 med tryckt text upptill;

"Här intagas alla de upplysningar beträffande ifrågavarande försändelse, som vid den å postanstalten verkställda undersökning vunnits, huruvida densamma verkligen till postanstalten inkommit, med hvilken post den bort afgå eller ankomma, äfvensom, derest försändelsen skolat behandlas å poststation, till eller från hvilken fullständig postanstalt försändelsen bort karteras eller förtecknas".

Olika blanketter för vanliga- och värdeförsändelser tillkommer 1880.

För att vinna likformighet vid behandlingen av reklamerade inrikes och utrikes brevpostförsändelser fastställdes 27/9 1880 nya förändrade blanketter;

Bl. n:r 12 för vanlig brevpost (se sida 18-19-20)

Bl. n:r 13 för värdepост (se sida 21) .

Enligt expeditionsreglementet till postkonventionen i Paris 1878, skulle vid användandet av Bl. n:r 12, nedanstående fem punkter iakttagas vid förkommen vanlig försändelse:

1:o att till reklamanten öfverlemnas en blankett, med anmodan att så noga som möjligt ifylla den del, som honom angår;

2:o att den postanstalt, der reklamationen blifvit anhängigjörd, öfversänder blanketten direkt till vederbörande annan postanstalt, hvilken öfversändning sker i tjänsteväg, d. v. s. kostnadsfritt för reklamanten och utan någon skrifvelse;

3:o att denna senare postanstalt ombesörjer blankettens öfverlemnande till adressaten eller afsändaren, efter omständigheterna, med anmodan att i frågan meddela erforderliga upplysningar;

4:o att den sålunda ifyllda blanketten återsändes i tjänsteväg till den postanstalt, derifrån densamma utgått; samt

5:o att af sistnämnda postanstalt, i händelse reklamationen befunnits ega grund, blanketten, tillika med de upplysningar rörande försändelsen i fråga som kunna lemnas, insändes till Kongl. Styrelsens reklamationskontor för vidare undersökningars anställande. I händelse åter att nöjaktiga upplysningar rörande den reklamerade försändelsen vunnits, öfverlemnas blanketten till reklamanten.

Bild 15. Den 27/9 1880 kom nya blanketter och nya bestämmelser för hur reklamationer skulle hanteras av postanstalter och berörda personer.

I fem punkter beskrevs reklamationens tjänsteväg mellan postanstalterna (kostnadsfritt för reklamanten till 1921), för att till slut hamna hos reklamationskontoret för slutbedömning.

Se sista meningen i punkt 5: " I händelse att nöjaktiga upplysningar rörande den reklamerade försändelsen vunnits, öfverlämnas blanketten till reklamanten".

Från den 6. Dec. 1892.

Reklamation

af inrikes vanlig postförsändelse.

Upplysningar att af afsändaren meddelas eller kompletteras i händelse af anmälan att en dylik försändelse icke framkommit.

Frågor:	Svar:
1) Hvilket slag af postförsändelse (bref, brefkort eller försändelse under band) afser reklamationen?	1892 års inrikes försändelse för Anna Augustas anlämning för öfver
2) Huruvida var försändelsens adress?	Från Högst. Maj:ts försändelse för Högst. Maj:ts försändelse för
3) Är den här lemnade uppgiften i adressen utförd med samma hand, som tecknat den i försändelsen befintliga utskriften?	Ja.
4) Till hvilken, afsändaren eller adressaten, bör, i händelse af försändelsen påträffas, densamma öfverlemnas?	Från Högst. Maj:ts försändelse för
5) Har afseendet verkställts af afsändaren själf eller genom annan person och i senare fallet genom hvilken?	Av afsändaren

Rörande behandlingen af reklimationsärenden hänvisas till Kongl.

Bild 16. Från 27/9 1880 användes **Bl n:r 12** i folioformat 210 x 345 mm, som reklimationsblankett för inrikes vanlig postförsändelse. Framsidan fylldes i av avsändaren. I detta fall reklameras ett tjänstebrev sänt från Örnsköldsvik till Hernösand 31/1 1892.

6) Har aflemmandet skett å postanstalt och å hvilken, eller i breflåda eller med lösväska, och i sådant fall i hvilken?	o. Ous Körbarna postkontor
7) Uppgift å dag och timmo för aflemmandet till postbefordran.	Den 29 Januari 1892 kl. 1' 45 c. m.
8) Hvad innehöll försändelsen?	Ena under 1: mom.
9) Var densamma frankerad och i sådan händelse, hvartill uppgick värdet af de anbragta frimärkena?	Ja nej.
10) Har frankeringen verkstälts af en posttjensteman och i sådan händelse, hvilket belopp blef kontant betaldt eller i postbok debiteradt?	Frankeringen verkställd af posttjensteman. Beloppet debiterat i postbok.
11) Har adressaten meddelat, att den reklamerade försändelsen icke kommit honom tillhanda?	Ja
12) Afsändarens { namn: titel: adress:	Augustin Augustin, 1. kassör- skrifver i Mora dagmeanstalt. Ous Kördorck.

(Blankett n:r 12)
8 november 1886.

Generalpoststyrelsens cirkulärskrifvelse den 27 september 1880 (n:r 69).

Bild 17. Framsidans nedre del av Bl. n:r 12 som ifylldes av avsändaren. Denna blankett har tryckår 8 november 1886. Enligt punkt 10 är "Frankeringen verkställd av posttjensteman. Beloppet debiterat i postbok", som vanligt var för tjänstebrev.

Reklamation

af inrikes vanlig postförsändelse.

Upplysningar att af adressaten meddelas i händelse af anmälan att en dylik försändelse icke framkommit.

Frågor:	Svar:
1) Har försändelsen kommit adressaten tillhanda?	<i>Ja, men först den 3. februari, och då försändelsen var afstämplad på 31/1 1892.</i>
2) Varda försändelser till adressaten gemensamt på postanstalten afhämtade och i sådant fall af hvem?	<i>Försändelserna afhämtades första dag af en utvald försändelsens tjänstgörande.</i>
3) Tillställas försändelser adressaten genom brefbärare, landtbrefbärare, postiljon eller postförare och hvem plägar då mottaga dem eller, om försändelserna nedläggas i onskild breflåda eller utsändas i löväska, af hvem öppnas lådan eller väskan?	<i>Svar under num. 2: här af.</i>
4) Om försändelserna afhämtas, är aftal med postanstalten träffadt om särskild saksafgift?	<i>Löfvensköldens inkommande post plägar försändelserna afhämtas på 31/1 1892.</i>
5) Inträffar ofta förlust af försändelser och i sådant fall, hvarifrån skulle de förlorade försändelserna hafva utgått?	<i>Förlust af försändelser ej inträffat.</i>
6) Adressatens { namn: titel: adress:	<i>A. Asker Landssekreterare Reklamation.</i>

Bild 18. Baksidan av **Bl. n:r 12** där adressaten Landssekreterare A. Asker lämnat upplysningen att försändelsen kommit fram först den 3/2 trots avstämpling 31/1 1892. På fråga 5; Inträffar ofta förlust av försändelser, blev svaret "Förlust af försändelser plägar ej inträffa".

För rekommendation av värdeförsändelse

d.v.s. rekbrev, assbrev, asspaket, postanvisning eller postförskott användes för både inrikes och utrikes försändelse fr.o.m. 27/9 1880 den nya **Bl. n:r 13** (sida 21), även den i folioformat.

Den postanstalt där rekommendationen blivit anmäld sände blanketten, försedd med nödiga upplysningar om den saknade försändelsen direkt till Rekommendationskontoret för undersökning. Rekommendation av värdeförsändelse var avgiftsfri till 1/10 1899.

Värdeförsändelser kunde även reklameras via Löpsedel **Bl. n:r 14**, vad beträffar inrikes eller försändelser till Norge, Danmark, Finland eller Tyskland. För inrikes löpsedel eller löpsedel till något av dessa fyra länder betalades en avgift, lika med den som gällde för ett vanligt brev av enkel vikt till samma land.

Reklamation

af värdeförsändelse.

Rörande behandlingen af reklamationer skänks till Kongl. Generalpoststyrelsens cirkulärtryckta den 27 september 1880 (nr. 69).

En af *fru E. v. Wederhög*
 hvilken adress är *Stockholm. Nustor²* afstätt
 rekommenderadt *Staden S. Stenman*
 till *Chicago Ill. Amerika.*
 och *976 Seminary Avenue.*
 med bostadsadress
 har icke kommit adressaten till handa. Ifrågavarande försändelse, som, i händelse
 den tillrättakommer, bör till afsändaren öfverlämnas, har den *17 januari*
 innekommande arnder nummer *757* tillförlämnad
 å postanstalten i *Stockholm. Karlavägen*
 har innehållit *postrevisorsvet*
 har varit skadad för
 har lydt *3*

samt vägt *1* postens A 16 gram
 och var
 postafgift godgjord med *40* kronor
 Reklamantens namn: *E. v. Wederhög*
 titel: *fru*
 adress: *Stockholm.*

Reklamationen förklarad som under
 den 17 d. s. Januari härifrån af-
 lämnad till Afg. af Postcentralen.

Ernst Paulsen

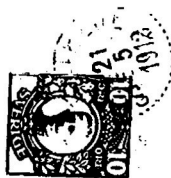
TM

Postmuseum

länk nr 13)
 27 september 1880.

1764.

Bild 19. Bl. n:r 13, Sept 1880, för reklamation av in- och utrikes värdeförsändelse.

21/5

Reklamation

rörande nedan angifna postförsändelse.

Bestäffhet: brev, förpackning, kassaskåp, ständare, postanvisning eller paket.	Innehåll: <i>Diverse brevvaror</i> <i>värda kr. 27.61</i>
Värdeförsändelsens egenskap: <i>inlämnad</i> <i>belagd med postförskott.</i>	
Adress: (fullständigt kungäva) <i>Ernst C. Åkerblom</i> <i>Torps Bruk</i> <i>Moheda</i>	Upplysningar i fråga om frankeringen: <i>50 öres paket</i>
Assuransbelopp: Postanvisnings- belopp: Postförsäkrings-	Försändelsen afslämnades till postbehandling: af ARYD CARLSON SÖDERTÄLJE
Vikt: <i>3 kg</i>	den <i>29/3 1910</i> kl <i>11</i> i postanstalten i <i>Skellefteå</i> i försändelsen vid i kassabekräftelse vid
Inlämningsnummer: <i>176</i>	

Bild 20. Reklamationsblankett n:r 329 omfattande fyra sidor.

De första upplagorna Dec 1900, Februari 1908 och April 1910 framställdes i det stora formatet 245 x 360 m.m. Reklamationsavgift för ass, rek, postförsäkring och paket var 10 öre mellan 1/10 1899 och 30/6 1919.

Ovanstående reklamation är inlämnad 21/5 1912 i Södertälje och avsåg ett paket som lämnats till postbefordran två år tidigare 29/3 1910. Se avskrift av adresskortet, bild 23.

176 Södertälje

Adresskort till paket.

176 Södertälje

Härmed **Vikt** **Kg.**

Assurans **för**

Till *Ernst Åkerblom*

Adressatens *Särskild*

bestämd: *Moheda*

Adresspost-
anstalt:

Kupong.
(Bär af adressens inkassolinas och behållas).

Beskrif **Bestämning**

Blankett n:r 289.
(Juni 1911.)

Vikt		Öre.
kilogram.		
ej öfver 1	30	
öfver 1—3	50	
» 3—5	75	
» 5—5 1/2	90	
» 5 1/2—6	105	
o. s. v. pr. yti		
indignare 1/2		15

inrikes paket.

Bild 21. Avskrift av adresskortet till den reklamerade försändelsen på bild 22. Följande hände: Firma Arvid Carlson i Södertälje sände 29/3 1910 ett paket med "Diverse kortvaror" värde kr 27.61, till Ernst Åkerblom i Moheda. Efter två år var notan ej betald då Ernst Åkerblom förnekat mottagandet av paketet. Avskriften av adresskortet gjordes i Moheda och visar att Åkerblom kvitterat paketet 1/4 1910.

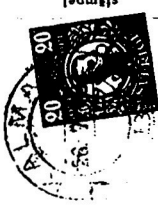
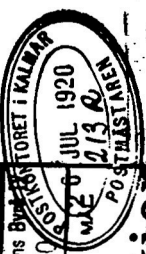
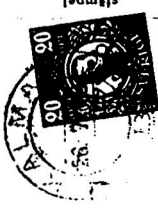
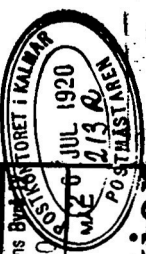
  	
Reklamation c942	rörande nedan angivna försändelse. 191569
Försändelsen utgjordes av: "<i>högskolebrev</i>" (Anm. Då fråga är om vanlig brevörsändelse, användes benämningen <i>vanligt brev</i>, <i>vanligt korsband</i> o. s. v.)	Försändelsens innehåll (behöver ej angivas då delsamma utgjorts av endast skriftligt meddelande). Försändelsens utseende (då detta varit avsett an det för brev i allmänhet vanliga).
Försändelsen bar följande adress: <i>Fröken Matilda Andersson</i> <i>Oslo 10</i>	Upplysningar om försändelsen: <i>Fröken Matilda Andersson</i>
Assuransbelopp: Postanvisningsbelopp: Postförsäkringsbelopp:	Försändelsen avlämnades till postbefordran av <i>Fröken Matilda Andersson</i> den <i>18/7</i> 1919 kl. <i>12</i>

Bild 23. Även reklamationsavgiften 20 öre tillämpades under en kortare tid, endast ett år, 1/7 1920 - 30/6 1921.

FUNKENTORGET
STOCKHOLM 1.
19 MAJ 1928
Dnr. 2835

Reklamation

Postb. 1001
Maj 18/19-28 Dnr 1001

rörande nedan angivna försändelse.

Försändelsen utgjordes av:

Rek brev

(Anm. Då fråga är om vanlig brevårsändelse, användes benämningen vanligt brev, vanligt korsband o. s. v.)

Försändelsen bar följande adress:

*Svenige - Olufsgårdens
Hälsöholm*

Försändelsens innehåll (behöver ej angivas, då detsamma utgjorts av endast skriftligt meddelande).

Den 1889 års betän. Svenske - Olufsgårdens

Försändelsens utseende (då detta varit angivet än det för brev i allmänhet vanliga).

(K 29 dec 1928)

Upplysningar i fråga om frankeringen:

Assuransbelopp:

Belopp för postanvisning
eller inbetalningskort: |

Försändelsen avlämnades till postbefordran

av

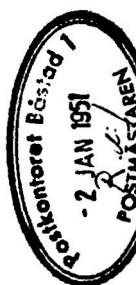
den

i

3. 5. 1928 kl. *14-15*
Mucal
(inlämningsorten)

Bild 24. Blankett 329, Nov 1920 och April 1927. Storleken har nu minskats till A4. Avgiften 30 öre var densamma under 26 år, 1/10 1922 - 31/3 1948.

I or ingångsstämpel, diarienummer m. m.

Reklamation

rörande nedan angivna försändelse.

Försändelsen utgjordes av: *paket*

Kattprover

Anm. Ar försändelsen icke rekommenderad eller assurerad, användes benämningen *vanligt brev*, *vanligt korsband*, *vanligt paket* (i sist-nämnda fall skall försändelsen ha åtföljts av adresskort) osv.

Försändelsen bar följande adress:

*Maria Mias-Ljellström
Nora Ljellström 44-81 AB
eller Ljellström Stockholm*

21

Assuransbelopp:

kr

Å

Försändelsens innehåll:

(nogsamma uppgifter böra lämnas)

4 st. Kattprover

Försändelsens utseende:

(då detta varit annat än det för brev i allmänhet vanliga)

6 st. paket i grund rött

Upplysningar i fråga om frankeringen:

Erlagt porto: *1* kr *10* öre.

Försändelsen avlämnades till postbefordran

av *Jan Persson*

11 11

Bild 25. Avgiften 40 öre uttogs första gången under perioden 1/7 1921-30/9 1922, därefter under perioden 1/4 1948 - 31/5 1951.

  Reklamation rörande nedan angivna försändelse. Utr. postanv. exp. Malmö 1. Ink. 20 DEC 1933 Dnr 878 Postkontoret 33 STOCKHOLM 1. 3 FEB 1934	Försändelsens innehåll (behöver ej angivas, då delsamma utgjorts av endast skriftligt meddelande). Försändelsens utseende (då detta varit annat än det för brev i allmänhet vanliga). Upplysningar i fråga om frankeringen: Erlagt porto: kr. 40 öre. Försändelsen avlämnades till postbefordran av <i>Fil. mag. Gösta W. Funcke</i> den <i>18. 11</i> 1933 kl. i <i>Stockholm, Dalag.</i> (inlämningsorten) å postanstalten <i>vid Dalagatan.</i>
Utr. postanv. exp. Malmö 1. Ink. 20 DEC 1933 Dnr 878 Postkontoret 33 STOCKHOLM 1. 3 FEB 1934 <i>Postanvisning.</i> (Anm. Då fråga är om vanlig brev försändelse, användes beaktningen vanligt brev, vanligt koraband o. s. v.)	Försändelsen bar följande adress: <i>The Physical Society</i> <i>1. Lower Green Gardens</i> <i>Exhibition Road</i> <i>South Kensington London S.W.7</i> Assuransbelopp: Belopp för postanvisning <i>17 kr 57 öre</i> eller inbetalningskort: <i>semer 18 shilling</i> Postförsöksbelopp:

Bild 26. Bl. n:r 329. Från den 1/6 1951 var avgiften 50 öre för inrikes reklamation. Inrikesavgiften slopades 1/10 1956, liksom avgiften till de nordiska länderna 1/4 1960. Utrikesavgiften följde den svenska under åren 1899-30/6 1921. En fördubbling följde i jämförelse med den svenska under åren 1/7 1921-30/9 1925. Från den 1/10 1925 har den internationella reklamationsavgiften utgått med 50 öre.

POSTKONTORET
ANK 6. 2. 1920
D. Nr 332
SÖDERTÄLJE

9. 2. 20

STÄMPEL

SÖDERTÄLJE
SVERIGE

STÄMPEL

SÖDERTÄLJE
SVERIGE

Reklamation

rörande nedan angivna försändelse.

Försändelsen utgjordes av: <i>vanl. tjänstepaket utan adresskort</i> (Anm. Då fråga är om vanlig brevförändelse, användes benämningen vanligt brev, vanligt korbånd o. s. v.)	Försändelsens innehåll (behöver ej angivas då det samma utgjorts av endast skriftligt meddelande). <i>Karta</i>
Försändelsen bar följande adress: <i>Motala Klaffbukt</i>	Försändelsens utseende (då detta varit annat än det för brev i allmänhet vanliga). <i>Öppet o. med lång</i>
Upplysningar ifråga om frankeringen: <i>Frankerades av postkontoret</i>	
Försändelsen avlämnades till postbefordran: av <i>undertecknad</i>	
den <i>27 januari</i> 19<i>20</i> kl. <i>6.45</i>	
i <i>Södertälje</i> (inlämningsorten)	
å postanstalten <i>i Södertälje</i>	

Assuransbelopp: _____

Postanvisningsbelopp: _____

Postförskottsbelopp: _____

Vikt: _____

Bild 27. Bl n:r 329. Försenad försändelse. Det är ytterst få tjänsteförsändelser som reklamerats, och i de fall som studerats har samtliga framkommit efter några dagars försening. Reklamation av tjänsteförsändelse var egentligen avgiftsfri men reklamationen ovan har ändå frankerats av postkontoret med 15 öre, som troligen antecknats i tjänstebrevsboken. Den 27/1 1920 sändes, i vanligt tjänstepaket utan adresskort, en karta en och en halv meter lång. Den kom fram till Motala 4/2 1920.

Anmälan om uteblifven försändelse.

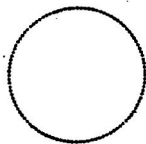
Adresskortet till paket
brefpostförsäskott ut postförsäskottbelopp kr öre
från till i

ankom hit den . Försändelsen saknas

Adressaten är här icke känd.

Adressaten har på förfrågan meddelat, att han icke mottagit försändelsen vare sig mot kvitto eller utan afgifvande af sådant

Adresskortet bifogas.

Blankett 112.
(Sept. 1912.)

Vänd!

Saknad försändelse.

Bild 28. Bl n:r 112 Sept. 1912. Denna blankett användes när adresskortet anlant men försändelsen saknades. Blanketten sändes med förfrågan till postanstalten på avsändningsorten, vars svar beträffande paketets vidare öde skulle tecknas på baksidan.

Svar

med anledning af omstående anmälan.

Afsändaren kan icke anträffas.

Afsändaren uppger, att adressen & försändelsen varit densamma som & adresskortet
bör vara

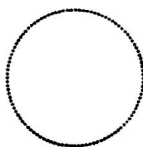
Försändelsen har icke återkommit såsom obeställbar.

Afsändaren har på förfrågan meddelat, att han icke på något sätt återbekommit försändelsen
eller (i fråga om postförskott) erhållit likvid för densamma.

Försändelsen bör haiva afgått härifrån i påse till
lösående i säck

med den kl.

Adresskortet återgår.
sändes härifrån till den
uppgifna adressorten.

Saknad försändelse

Bild 29. Bl. n:r 112, baksida. "Svar med anledning af omstående anmälan".
De uppgifter avsändaren och avsändningspostanstalten skulle bidra med vid
efterforskningen av en saknad försändelse.

Protokoll, fördt inom posttjänstskupén 208 A under resan från Varberg till Korrhjuuga den 4 april 1904, i anledning därav, att omslaget till ett rekommenderadt brefpaket från Falkenberg till Borås vid brefpaketets ankomst till posttjänstskupén befunnits i skadadt skick.

§ 1.

Vid granskning af det ifrågavarande rekommenderade brefpaketet befunns förseglingen orubbad men omslaget så söndrigt, att innehållet kunde utfalla.

§ 2.

Vid därefter företagen undersökning befunns, dels att innesluggande försändelser öfverensstämde med tillhörande värdepostkarta, dels ock att kuvertet till ett å sagda karta uppfördt assureradt bref n:r 16 från Falkenberg till Borås med angifvet värde af 500 kronor hade skada af sådan beskaffenhet, att brefvets innehåll ej kunde anses vara tillräckligt skyddadt.

§ 3.

Det skadade assurerade brefvet inlades i nytt omslag, hvar efter innehållet i det rekommenderade brefpaketet inslogs i nytt kuvert, allt i enlighet med gällande bestämmelser.

Sålunda förekommet, intygas:

(underskrift.)

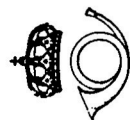
Bild 30. Skadad försändelse.

I INSTRUKTION FÖR POSTBETJÄNTE 1903 finns intaget en formulär som hjälp för postbetjanten att formulera det handskrivna protokoll som skulle upprättas, om en värdeförsändelse kom fram skadad. Tillsammans med mottagaren öppnades försändelsen och om ersättningskrav ställdes av denne, upprättades reklamation i vanlig ordning, inför utredningen som följde om vem som varit vållande till skadan.

<i>Paket nr</i>	<i>PROTOKOLL, hållet å an-</i>			
<i>Inlämningspostanstalt:</i>	<i>kommande utrikes paketexpeditionen</i>			
<i>Inlämningsdag:</i>	<i>i</i>			
<i>Avsändare:</i>	<i>den 19</i>			
<i>Adressat:</i>	<i>Närvarande: Undertecknade.</i>			
<i>Adresspostanstalt:</i>				
<i>Assuransbelopp:</i>	<i>kr.</i>	<i>öre;</i>	<i>Postförskottsbelopp:</i>	<i>kr. öre.</i>
<i>Vikt enligt adresskortet:</i>	<i>kg.</i>	<i>gr.</i>	<i>Fastställd vikt:</i>	<i>kg. gr.</i>
<i>Paketet ingick den</i>	<i>19</i>	<i>i skadat lösgående i säck med kartsul</i>	<i>förpackat påse</i>	
<i>från</i>	<i>av den</i>	<i>oskadat</i>	<i>samt upplaget å förpassning</i>	
<i>från</i>	<i>av den</i>	<i>Försändelsen överlämnades den</i>	<i>med anmärkning.</i>	
	<i>till vederbörande tullavdelning, som mottog densamma utan</i>			
<i>Paketet var inslaget på författningsenligt sätt.</i>				
<i>Det yttre omslaget bestod av</i>				<i>och hade tagit</i>
<i>skada så till vida, att</i>				
<i>Förpackningsmaterialet bestod av</i>				
<i>Paketets innehåll skulle enligt tulldeklarationen utgöras av</i>				

Protokoll rörande skadat paket från utlandet.

Bild 32. Bl. n:r 404 a med svensk text. 404 b med svensk-tysk text. 404 c med svensk-fransk text. Användes mellan åren 1922-1944.

PROTOKOLL

rörande skadat paket från utlandet

Avdelning I

Protokoll upprättat av postanstalten den 19.....

Inlämnings-
postanstalt: Inlämningsdag: 19.....

Inlämningsnummer:

Avsändarens namn och adress:

Adressatens namn och adress:

Assuransbelopp: Postförskottsbelopp:

Vikt enligt adresskortet: Fastställd vikt:

Bild 33. Bl. n:r 155 a, 1944, protokoll rörande skadat inrikes paket.
Bl. n:r 155 b, protokoll rörande skadat paket från utlandet.
Före 1944 hade Bl. n:r 155 använts endast för inrikes paket.

XXVII.

Reklamation af vanliga icke framkomna försändelser.

1. Vid reklamation af en vanlig till sin bestämmeelseort icke framkommen försändelse förfäres på följande sätt:

1) till reklamanten öfverlemnas en blankett, lika med här bifogade formulär G, med anmodan att så noga som möjligt ifylla den del som honom angår;

2) den postanstalt, der reklamation blifvit anhängig-gjord, öfversänder blanketten direkt till vederbörande annan postanstalt. Öfversändningen sker i tjenstväg och utan någon skrifvelse;

3) denna senare postanstalt ombesörjer blankettens öfverlemnande till adressaten eller afsändaren, efter omständigheterna, med anmodan att i frågan meddela erforderliga upplysningar;

4) den sålunda ifyllda blanketten återsändes i tjensteväg till den postanstalt, derifrån densamma utgått;

5) i händelse reklamationen befunnits ega grund, öfversändes densamma till Centralförvaltningen för att tjena till ledning vid de ytterligare undersökningarne;

6) såvida ej annorlunda öfverenskommes, affattas blanketten på franska språket eller förses med en öfversättning till nämnde språk.

2. Hvarje Förvaltning kan, medelst ett till Internationela Byrån stäldt meddelande, begära att, hvad samma Förvaltning vidkommer, utvexlingen af reklamationer må försiggå genom bemedling af Centralförvaltningarne eller ock genom en för sådant ändamål särskildt inrättad byrå.

Utrikes reklamationer

Bild 34. *Ur expeditiionsreglementet för postkonventionen i Paris 1878 kan ovanstående läsas under paragraf 27 beträffande internationella reklamationer av vanliga icke framkomna försändelser. Den blankett "G" avfattad på franska språket som talas om i punkt 1:1 ovan, avbildas på sida 31.*

Reklamation av vanlig brevöfversändelse till utlandet var avgiftsfri till 1 juli 1921.

G.

Renseignements à fournir par l'expéditeur, en cas de réclamation d'un objet de correspondance ordinaire non parvenu.	
DEMANDES.	RÉPONSES.
Quelle était l'adresse de l'envoi?	
Quelle est l'adresse exacte du destinataire?	
L'envoi était-il très-volumineux?	
Que renfermait-il? (Signalement aussi exact et complet que possible.)	
Était-il affranchi?	
Dans le cas de l'affirmative, quelle était la valeur des timbres-poste y apposés?	
L'affranchissement a-t-il été opéré par les soins d'un agent des postes?	
Date et l'heure du dépôt à la poste.	
Le dépôt a-t-il eu lieu au guichet ou à la boîte? Dans ce dernier cas, à quelle boîte?	
Le dépôt a-t-il été effectué par l'expéditeur lui-même ou par un tiers? Dans ce der- nier cas, par quelle personne?	
Nom et domicile de l'expéditeur.	

N. B. — En cas de recherches fructueuses, à qui, de l'expéditeur ou du destinataire, doit-on faire
parvenir l'envoi réclamé?

Utrikes reklamationer

Bild 35. Den reklamationsblankett, formulär "G", som talas om i postkonventionen 1878, var avfattad på franska språket. Av svenska postverket fick den Bl. n:r 46, och kallades i 1880 års blankettförteckning "Renseignements à fournir par l'expéditeur".

Postanstalten i }
Bureau de }

Uppgifter som skola lämnas vid reklamations brefpostförsändelse.

Renseignements à fournir en cas de réclamation d'un objet de correspondance ordinaire non parvenu.

I. Af reklamanten (afsändare eller adressat).
Par le réclamant (expéditeur ou destinataire).

Frågor
Demandes.

Svar.
Réponses.

- Försändelsens beskaffenhet (bref, brefkort, tidning eller annan trycksak, varuprot eller affärshandlingar).
Nature de l'envoi (lettre, carte postale, journal ou autre imprimé, échantillon ou paquet de papiers d'affaires).
- Huru var försändelsen adresserad?
Quelle était l'adresse de l'envoi?
- Hvilken är adressatens adress, noggrant uppgifven?
Quelle est l'adresse exacte du destinataire?
- Var försändelsen af stort omfang?
L'envoi était-il volumineux?
- Hvad innehöll den? (Så noggrann och fullständig beskrifning som möjligt).
Que renfermait-il? (Signalément aussi exact et complet que possible.)
- Bestämdt eller ungefärligen angifven datum för försändelsens aflämnande.

Administration des Postes
de Suède.

Svenska Postförvaltningen.

Bureau d
Postanstalten i

Timbre du bureau
destinataire.

Adresspostanstaltens
stämpel.

III. Renseignements à fournir par le destinataire en cas de réclamation d'un envoi ordinaire non parvenu.
Uppgifter, som skola lämnas av adressaten vid reklamaton av en vanlig, ej fränkommen brevörsändelse.

Demandes — Frågor.

Réponses — Svar.

2

p) L'envoi est-il parvenu au destinataire?
Har försändelsen kommit adressaten till handa?

q) Les correspondances sont-elles d'ordinaire retires au bureau de poste ou distribuées à domicile?
Aukändas i allmänhet postförsändelserna å postanstalten eller hemsändas de?

r) A qui sont-elles confiées dans le premier cas?
Ät vem anförtras de i förstnämnda fall?

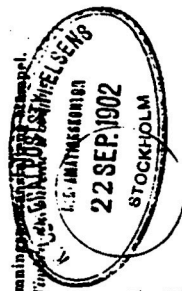
s) Dans le second cas, sont-elles remises directement au destinataire ou à une personne attachée à son service, ou bien déposées dans une boîte particulière? Le cas échéant, cette boîte est-elle bien fermée et régulièrement levée?

Bild 37. Bl. n:r 46 a 1928. Samma blankett som på sida 38, men med ny redigering och storlek i A4. Texten är i stort sett lika, franska texten är dock mer framträdande.

SVENSKA POSTFÖRVALTNINGEN
ADMINISTRATION DE SUÈDE

Postanstalten i
Bureau de

La présente formule doit être renvoyée à
la Direction Générale des Postes.
Bureau des Réclamations.
Stockholm.

Suède.

REKLAMATION

RÉCLAMATION

af en rekommenderad försändelse | Envoi sous bande avec (a)

eller af en försändelse med angivet värde af | Remboursement de l'objet (b)

innehållande | les journaux (c)

inlämnad af | M
deponerad | M
den | 19/12-02 under N:o 127 till postanstalten i ~~Stockholm~~ ^{Wien} (c)

med följande adress: | Trakische Gartenbau Gesellschaft
Wien (Nieder - Bayern)

för hvilken försändelse mottagningselevia begärts
et faisant l'objet d'une demande d'avis de réception (d)

Här öfvan angifna försändelse afsändes i den slutna posten från utvexlingspostanstalten i ~~Stockholm~~ ^{Wien}

Bild 38. Bl n:r 46 b, 1898. För reklamation av rek och assbrev till utlandet. Dessa nya blanketter 46 a, b, c, användes främst av reklamationskontoret. Storlek 230 x 370 mm.

Reklamation av ett postpaket. Réclamation d'un colis postal.

Inlämningspostanstalt <i>Bureau de dépôt.</i>	Inlämningsdatum <i>Date du dépôt.</i>
Inregistreringsnummer <i>N^o d'enregistrement.</i>	Adress <i>Adresse.</i>
Innehåll <i>Contenu.</i>	Vikt <i>Poids.</i>
Angivande av värde <i>Déclaration de valeur.</i>	Postförskött <i>Remboursement.</i>
Begäran om mottagningsbevis <i>Demande d'un avis de réception.</i>	(I förekommande fall tilläggas bokstäverna A. R.) <i>(Dans le cas affirmatif, ajouter les lettres A. R.)</i>
Avsändarens namn och adress <i>Nom et adresse de l'expéditeur.</i>	

inlämningslandets postverk.
nplir par l'Office d'origine.

Bild 39. Bl n:r 46 c, 1898. För reklamation av ett postpaket till utlandet. Föreskrifter för garantier och ersättningsansvar skiftade från land till land. Storlek 230 x 370 mm.

Postkontoret i

D.-N:r

491 P

Till

INN. P. ANV.
Kungl. Generallöfverstyrelsen,
Inrikes Postanvisningsrevisionen.

Inbetalningspostanstalt:

Härnäs (Gäfle)

Utbetalningspostanstalt:

Gäfle

Redovisningsnummer:

2007427

Inbetalningsdag

2/12 1920

Belopp:

36.70

Avsändare:

Skattebetalaren

Adressat:

Länsstyrelsen i Gäfleborg län

Debetssedelens nummer 1427.

Hemställes

ett

om duplett av ovanstående

Kronskatten

vilken uppgives vara förkommen

utbetalas till adressaten.

vilken giltighetstid tilläggad

mätte få återbetalas till avsändaren.

Länsstyrelsen har företett skattebetalarens kvitto: debetssedeln samt förklarat att anvisningen icke finnes upptagen i listorna från Kronans postkontor i Gäfleborg den 1920.

J. Wiergren

Här angives redovisningspostkontoret, om inbetalningspostanstalten är poststation.

Blankett nr 137.
(Mars 1915.)

108/21

Vänd!

Åter

Bild 40. Bl. n:r 137, 1915. Inrikes förkommen postanvisning. Anhållan till inrikes postanvisningsrevisionen om duplett 27/9 1921. Postkontoret i Gäfle har reklamerat en postanvisning med skattemedel som här uppgives vara förkommen. Då Länsstyrelsen företett skattebetalarens kvitto, visade det sig, efter utredning, att debetssedelns nummer 1427, angivits av postfunktionären som redovisningsnummer i liggaren.

Till Herr Postmästaren i Södertälje

Malmö den 14 sept. 1911.

Inbetalningspostanstalt: Victoria St. Bo., Grinaby
Inbetalningsnr: 61
Inbetalningsdatum: 5-9-1911 Belopp: Kr. 54.42 öre
Postanvisningsförteckning: 268, 6-9-1911 Intern. Nr. 190
Adressort: Södertälje
Adressat: Fru Ellen Johanson,
Brokind, Södertälje
Afändare: H. Olsen

I enlighet med bestämmelserna i § 40 mom. 3 i gällande postanvisningsreglemente, öfverlämnas härmed ~~ett~~ ^{ett} härstodet, begärdt dupletteexemplar af ofvanskrifna i Malmö den 8 september 1911 utfärdade postanvisning, och torde densamma utbetalas till adressaten mot vederbörligt kvitto å dupletteanvisningen.

Endast under noga iakttagande af gällande föreskrift i nämnda §:s mom. 7 om behörig tillämp, att originalanvisning icke varder infriad, efter det dupletteanvisning erhållits, bör ofvan begärda utbetalning verkställas.

För postkontorets i Malmö
utrikes postanvisningsexpedition

Bild 41. Bl. n:r 39, febr. 1907. Förkommen utrikes postanvisning.

Duplettpostanvisning utställd av utrikes postanvisningsexpeditionen i Malmö 14/9 1911, beträffande förkommen postanvisning från England.

"Endast under noga iakttagande af att originalanvisningen icke varder infriad, efter det att dupletteanvisning erhållits, bör ofvan begärda utbetalning verkställas".

**ADMINISTRATION DES POSTES
DE SUÈDE.**

Division de la Comptabilité.

N:o A

RÉCLAMATION d'un mandat

REKLAMATION av en postanvisning.

Nom et domicile du réclamant:
Reklamantens namn och bostad:

*(A remplir par le bureau destinataire)
Ufylltes av adresspostanstalten*

¹⁾ Le mandat décrit ci-contre
ifrågavarande postanvisning

Bureau d'émission:
Inlämningspostanstalt:

-- a été dûment payé au destinataire
har i behörig ordning utbetalats till
adressaten

Date d'émission:
Inlämningsdag:

le
den

Numéro d'enregistrement:
Inlämningsnummer:

-- est encore en instance au bureau d
kvarligger ännu å postanstalten i

Montant:
Belopp:

Nom du destinataire:
Adressatens namn:

-- a été renvoyé au bureau d'origine
har återlänts till inlämningspostanstalten

le
den

Adresse complète du destinataire:
Adressatens fullständiga adress:

-- a été réexpédié le
har eftersänts den

à
till

Bureau de destination:
Adresspostanstalt:

-- n'est pas parvenu au bureau d
har icke framkommit till postanstalten i

Renseignements complémentaires:
Övriga upplysningar:

, le 19
den

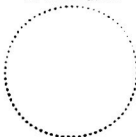
Si le mandat a été égaré, le montant doit être payé
Om postanvisningen har varit förlagd, bör beloppet betalas

- a) au destinataire primitif¹⁾;
till den ursprunglige adressaten¹⁾;
b) à l'expéditeur¹⁾.
till avsändaren¹⁾.

(Signature)
(Underskrift)

Stockholm, le 19
den

Timbre du bureau
de destination

(Signature)
(Underskrift)

¹⁾ Biffer les indications inutiles.
Ej erforderlig text överstrykes.

B. 228. (Okt. 30.) 30 5213

Pv. tr. Sth.

Bild 42 B1 n:r 228. För Reklamationskontorets korrespondens utformades år 1928 en särskild tvåspråkig blankett för reklamation av internationella postanvisningar.

§ 20.

Mom. 1. Derest till postkontor ankommer tillkännagifvande derom att tidningsnummer, som skolat med dagens post ingå, icke medföljer, af anledning att det ej till befordran aflemnats i behörig tid, bör samina tillkännagifvande i postkontorets förstuga uppsättas eller annorledes vederbörande abonnenter delgifvas.

Mom. 2. Om nummer af inländsk tidning skulle uteblifva utan att tillkännagifvande af nyssnämnda beskaffenhet ingår, eller om ett mindre antal exemplar af dylikt nummer erhållits än det som rätteligen skolat ingå, bör reklamation å derför afsedd blankett (n:r 147) med först afgående post aflåtas till utgifningsortens postanstalt.

Mom. 3. Tillfälligtvis uteblifvande nummer af utländska tidningar böra, så fort ske kan, och senast efter det att följande nummer erhållits, reklameras, med användande af blankett n:r 147:

norska tidningar hos postkontorets i Kristiania avisafdelning;

danska tidningar hos Köpenhamns tidningspostkontor, samt öfriga utländska tidningar hos Stockholms postkontors tidningsexpedition.

Mom. 4. Uteblifver requirerad utländsk tidning helt och hållet, skall densamma alltid reklameras hos Stockholms postkontors tidningsexpedition, äfven hvad norska och danska tidningar angår.

Mom. 5. Alla tidningsreklamationer införas före afsändandet uti en *tidningsreklamlationslängd* (blankett n:r 195), på sätt dess tryckta text utvisar; och tjänar denna längd sedermera såsom utdelningslista, då de reklamerade tidningarne anlända.

Mom. 6. Erhållas icke i skälig tid, efter det reklamation aflåtits, de reklamerade tidningsexemplaren eller nöjaktigt meddelande rörande anledningen till deras uteblifvande, göres ofördröjligen anmälan om förhållandet hos Generalpoststyrelsen.

Tidningsreklamationer

Bild 43. Ur det 70 sidor långa Reglementet för Postkontoren i Riket angående abonnement genom Postverket av tidningar och tidskrifter utfärdat 1892, återges här paragraf 20 som väl belyser "Förfarandet ifall förskrifna tidningar uteblifvit".

Anmälan om tidnings uteblifvande.

Mig, enligt abonnemang för tiden fr. o. m. t. o. m.
tillkommande exemplar n:r utaf publikationen

har icke kommit mig tillhanda, hvadan detsamma härmed reklameras.

Stockholm den 190

(Namn)

(Fullständig postadress)

(Sth. i tidn.
dec. 1907.)
8,000 ex.

K. Opas skt. 9. 8. 05. Kmb. 1797.

Bild 44. "Anmälan om tidnings uteblifvande" Stockholms Tidningsexpeditions egen onummerade reklamationsblankett. Redigeringsdatum Dec. 1907, format 115x180 mm.

Meddelande

om försenat avsändande av postabonnerad tidning

N:r av tidningen

har ej blivit i behörig tid avlämnat till postbefordran och med-
följer därför icke dagens post

P. S.

Till Postanstalten i

Bl. 146.
(Jan. 19.)
102 21

Stockholm
Postväsendets tryckeri
1911

Bild 45. Bl n:r 146 fanns redan år 1872 och nämndes då "Avis om uteblifna tidningar". Det avsändande postkontorets meddelande om att tidningar var försent inlämnade av tidningsutgivaren på orten, för att hinna med dagens post. Ovanstående blankett är från januari 1919 i storlek 110 x 162 mm.

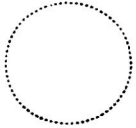
Bokföringsnummer vid Stockholms Baa tidn.	Tidningsreklamation eller anmälan om överloppsexemplar.	
angående nr av (uppl.)		
Enligt rekvisitioner t. o. m. nr och överflyttningar (löpande nr, ex.		
t. o. m. den / erfordras ex.		
a)	Med dagens post följde "	
	Reklamerar ex.	
	Återgå härmed "	
b) Av nämnda nummer utbedes på framställning av abonnent "		
P. S.		
Bl. 147. (Juni 27.)		Till (avd.)

Bild 46. Bl n:r 147. Om andra tidningar eller överloppsexemplar ankommer, skall de med omgående post återsändas till postanstalten på utgivningsorten. 105 x 150 mm. Se även Bl n:r 147 på sida 44. Y 8

Remarques du bureau du lieu de publication;	Réclamation d'un journal. A P 3 (Service des abonnements aux journaux.) Timbre du bureau d'échange ou de distribution. <i>Au</i> <i>bureau de poste</i> <i>d</i> _____ <i>d</i> _____ Service des postes.
Bl. 232. (Nov. 34.) 34 7764	Pv. tr. Stb.

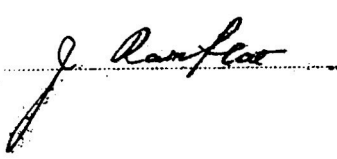
Bild 47. Bl. n:r 232 (tidigare Bl. n:r 64) "Tidningsreklamation eller anmälan om överloppsexemplar rörande utländska tidningar". Användes av de svenska utväxlingspostanstalterna. Vit vykortskartong 105 x 150 mm.

Af n:r _____ utaf _____
 af hvilken tidning för denna ort erfordras inalles _____ ex.
 har med posten i dag hitkommit endast _____ ex.
 och således för litet _____ ex.
 Hvilket härigenom anmäles, med anhållan att det felande måtte med all
 skyndsamhet anskaffas. Stockholm den _____ 18____
 Utländska Tidningsexpeditionen
 Till _____

Bild 48. Reklamationsformulär som användes av Utländska Tidnings Expeditionen i Stockholm redan i mitten av 1860-talet. Formuläret låg till grund för den senare (1872) framställda Bl. n:r 147, för inrikes tidningsreklamationer. Se nedan.

Tidningsreklamation

N:r 93 utaf tidningen Henrichs Allmänna
 hvaraf för denna postanstalt, enligt föreskrifningar och öfversifftningar t. o. m.
 den 30/6 erfordras _____ 6 ex.
 har med den i dag hitkomna posten ingått endast i _____ ex.
 Felande 143 93 _____ 6 ex.
 till skyndsamt anskaffas och hit öfverändas.

Blankett n:r 147.
 (September 1892)

Bild 49. Bl. n:r 147 Sept 1892 Inrikes "anmärknings"-reklamation. Denna blankett sändes mellan postanstalterna, och blev tidigt impopulär bland postfolk. 205 x 170 mm.